

Holland
72
Festival

The logo is a large, stylized graphic on a teal background. It features a large, white-outlined letter 'H' at the top, which is filled with a fine grid pattern. Below the 'H' is the word 'Holland' in a white, cursive script. Underneath 'Holland' is the number '72' in a similar cursive font. Below '72' is the word 'Festival' in the same cursive script. At the bottom of the logo is a large, white-outlined letter 'F', also filled with a fine grid pattern. The entire logo is framed by decorative, cloud-like shapes with fine line patterns. The background is a solid teal color.

Het Nederlands Kamerorkest

dirigenten	Szymon Goldberg David Zinman
eerste violen	Thomas Magyar, <i>1e concertmeester</i> Piet Nijland, <i>plv. 1e concertmeester</i> Carla Rossican Alick Mayhew Robin Alleson Jeanne van Tol Jean Tassoul Denyse Vermeulen
tweede violen	Jacques Hartog, <i>aanvoerder</i> Wim Breemer Henk Emmelot Vladimir Javornik Alma Badings Hideki Oguni <i>vacature</i>
altviolen	Joke Vermeulen, <i>aanvoerder</i> Mary Ingham Kees Hoving Jenny Lea <i>vacature</i>
violoncelli	Herre-Jan Stegenga, <i>aanvoerder</i> Bengt Widlund Toon Doorn Anke Bouma
contrabas	Lion Groen Herbert Slegers
clavecimbel	Janny van Wering
hobo	Han de Vries Frank van Koten
hoorn	Hans Dullaert Helenus Hannecart
zakelijk leider	Jaap Bevaart

Purmerend
Grote Kerk

vrijdag 30 juni, 19.30 uur

HOLLAND FESTIVAL 1972

Waterlandconcerten

Het Nederlands Kamerorkest

dirigent

David Zinman

solisten

Paul Verhey, fluit
Piet Nijland, viool
Janny van Wering, clavecimbel
Hans Dullaert, hoorn

organist

Jan Jongepier, die het concert
opent met een korte orgel-
bespeling

programma

a. orgelbespeling

J. Pachelbel
1653-1706

Ciacona in f kl.t.

C. Ph. E. Bach
1714-1788

Fantasia en fuga in c kl.t.

A. Vivaldi
1675-1741

Concerto in a kl.t., op. 3 nr. 8
allegro - adagio - allegro
(orgelbewerking J. S. Bach,
BWV 593)

b. concert

J. S. Bach
1685-1750

Tripelconcert voor fluit, viool en
clavecimbel in a kl. t., BWV 1044

allegro
adagio ma non tanto e dolce
alla breve

W. A. Mozart
1756-1791

Concert voor hoorn en orkest in
Es gr. t., K.V. 495

allegro moderato
romanza - andante
rondo - allegro vivace

pauze

I. Strawinsky
1882-1971

Concerto en ré

vivace
arioso
rondo

J. Haydn
1732-1809

Symfonie nr. 44 in e kl.t.,
'Trauersymphonie'

allegro con brio
menuetto - allegretto
adagio
finale - presto

David Zinman

David Zinman werd in 1936 in New York geboren. Hij studeerde aan de High School for Music and Art in New York en later aan het Berkshire Music Centre in Tanglewood, waar hij Pierre Monteux ontmoette. Deze benoemde David Zinman tot zijn assistent en droeg hem vaak de leiding van de repetities over.

In 1962 maakte David Zinman zijn Europees debuut met het Deens Radio Orkest en in het Holland Festival 1963 trad hij voor het eerst in Nederland op met Het Nederlands Kamerorkest, waarvan hij – naast Szymon Goldberg – tot vast dirigent werd benoemd. David Zinman trad in de gehele wereld op als gastdirigent; voor zijn grammofoonopname met Vladimir Ashkenazy en het London Symphony Orchestra ontving hij de Edison in Nederland en de Grand Prix du Disque in Frankrijk.

Paul Verhey

Paul Verhey werd in 1944 in Bennekom geboren en kreeg zijn eerste fluitlessen van zijn grootvader en later van Bertus Bakker. Van 1961 tot 1965 studeerde hij bij Hubert Barwahser aan het Amsterdams Conservatorium. Als solist trad hij o.m. op in Amsterdam, Den Haag, Keulen, München en Parijs. Sinds 1965 is hij als eerste fluitist aan het Concertgebouworkest verbonden.

Piet Nijland

Piet Nijland werd geboren te Rotterdam en studeerde aan het Amsterdams Conservatorium, waarna hij zijn studie voortzette bij Carl Flesch en Szymon Goldberg.

Concertreizen brachten hem in bijna alle Europese landen, Zuid-Amerika en Indonesië.

Sedert de oprichting in 1955 is Piet Nijland aan Het Nederlands Kamerorkest verbonden.

Janny van Wering

Janny van Wering studeerde piano en clavecimbel aan het Amsterdams Conservatorium. Zij beëindigde deze studies achtereenvolgens in 1932 en 1934. Daarna stelde zij zich in Parijs onder leiding van de claveciniste Pauline Aubert. In 1936 ontving zij de 'Röntgenprijs'.

Evenals haar thans overleden collega Hans Brandts Buys zette zij zich in Nederland in voor de gedachte oude muziek op oude instrumenten uit te voeren, met name het clavecimbel in ere te herstellen.

In 1945 werd zij aangesteld als claveciniste bij de Nederlandse Radio Unie, in 1947 als hoofdlerares aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag, in 1955 als claveciniste bij Het Nederlands Kamerorkest en enige jaren daarna als hoofdlerares aan het Rotterdams Conservatorium.

Zij maakte verscheidene tournees o.a. door Indonesië, en trad als soliste op met alle stedelijke orkesten (met het Concertgebouworkest in Berlijn in 1963).

Zij maakte enige grammofoonplaten, o.m. in samenwerking met de blokfluitist Frans Brügger en de hoboïst Han de Vries.

Hans Dullaert

Hans Dullaert werd in 1941 in Den Haag geboren en begon zijn hoornstudie op 14-jarige leeftijd.

Aanvankelijk studeerde hij aan het Rotterdams Conservatorium bij Henk van Mourik later bij Adriaan van Woudenberg in Amsterdam.

Na het beëindigen van zijn studie was hij enige jaren verbonden aan het Rotterdams Philharmonisch Orkest en van 1962-1969 was hij solo-hoornist in het Symfonie Orkest van Bergen (Noorwegen). Gedurende het seizoen 1969-1970 was hij solo-hoornist in het Mexican National Symphony Orchestra in Mexico. Sinds 1 september 1970 is hij solo-hoornist van Het Nederlands Kamerorkest.

Jan Jongepier

Jan Jongepier werd in 1941 in Zaandam geboren. Hij behaalde het Staatsdiploma orgel A o.l.v. Cor Kroonenberg en studeerde verder bij Piet Kee aan het Conservatorium van het Muzieklyceum te Amsterdam.

In 1967 behaalde hij het einddiploma solospel, ontving de Eugène Calkoenprijs en – in 1971 – de Prix d'Excellence.

In 1968 won hij het internationale improvisatieconcours van Bolsward; in 1970 en 1971 het internationaal orgelconcours Haarlem. Sinds 1957 is Jan Jongepier cantor-organist bij de Ned. Herv. Gemeente te Purmerend.

Joh. Seb. Bach – Tripelconcert voor viool, fluit en clavecimbel en strijkers in a kl. t., BWV 1044

Alhoewel Bachs concert voor fluit, viool en clavecimbel dezelfde bezetting heeft als zijn Brandenburgs Concert nr. 5 in D, is het aanvankelijk niet voor deze instrumenten gecomponeerd. Het eerste en laatste deel van het stuk werden in 1725 geschreven als prelude en fuga in a voor clavecimbel, terwijl het tweede deel het midden-deel is van de circa 1727 gecomponeerde Trio-sonate in d voor orgel. Circa 1730 bewerkte Bach dit concert voor een van de concerten van het Collegium Musicum te Leipzig.

Het Collegium Musicum was een studenten-muziekgezelschap, dat in 1704 door Telemann opgericht was.

Eens per week kwam men bij elkaar voor een repetitie en door het jaar heen gaf men verscheidene openbare concerten. De programma's, die zeer populair waren bij zowel de studenten als de inwoners van Leipzig, bevatten wereldlijke cantates, orkest-suites en solo-concerten. Begin 1730 had Bach de leiding van deze concerten en door zijn drukke werkzaamheden aan de St. Thomas-school, waar hij cantor was, was hij waarschijnlijk gedwongen sommige van zijn vroeger gecomponeerde werken gebruiksklaar te maken voor het Collegium Musicum.

Toch is dit concert niet zomaar een bewerking; de stuwende kracht in het eerste deel komt in de orkestbewerking uiteraard veel meer tot z'n recht dan in de oorspronkelijke clavecimbel-prelude en terwijl het tweede deel (oorspronkelijk voor orgel) nog verrijkt wordt door toevoegingen van nieuw gecomponeerde versieringen, geeft de fuga, met ondersteunende harmonieën contrasterend tegenover de solo-instrumenten, nog een extra dimensie aan de 'grandeur' van de allabreve-finale van dit concert, welke in het oorspronkelijke werk voor clavecimbel op veel kleinere schaal aanwezig was.

J. S.

W. A. Mozart – Concert voor hoorn en orkest in Es gr. t., K.V. 495

Van Mozart is, voor zover bekend, geen uitspraak bewaard gebleven dat hij zich in zijn vrijheid als componist belemmerd voelde, wanneer hij binnen bepaalde muzikale grenzen moest blijven. De concerten voor blaasinstrumenten bijvoorbeeld zijn weliswaar eenvoudiger van structuur dan de viool- en pianoconcerten omdat Mozart zich moest houden aan de beperkingen van het instrument, maar zij zijn daarom nog niet minder boeiend. Mozart verstond nu eenmaal als weinigen de kunst muzikale beperkingen om te zetten in even zovele positieve elementen.

Mozart schreef vrijwel alle hoornconcerten voor de Salzburger hoornist Ignaz Leitgeb; enkele van de manuscripten staan vol opmerkingen van de componist aan het adres van de solist. Ook het concerto K.V. 495 schreef Mozart voor Leitgeb; hij voltooide het op 26 juni 1786.

In structuur en sfeer heeft het hoornconcert K.V. 495 duidelijke overeenkomsten met het concerto K.V. 417, dat drie jaar eerder ontstond.

In het eerste deel – *allegro moderato* – denkt men bij het horen van het eerste thema onwillekeurig aan de cantate 'Die Maurerfreude' die Mozart een jaar tevoren had gecomponeerd.

Het tweede deel draagt de betekening 'romanza', een aanduiding die men ook vindt bij het langzame deel van het hoornconcert K.V. 447. Het laatste deel is een rondo waarin de jachtsfeer doorklinkt en waarmee dit 'Waldhorn Konzert für den Leitgeb', zoals Mozart dit werk in zijn eigen catalogus noteerde, wordt besloten. De cadens in het eerste deel werd geschreven door Dennis Brain.

I. Strawinsky – Concerto en ré

Na de wereld geschokt te hebben met werken van een ongekende barbaarse ritmiek en obsederende klankvolumes als 'Petroesjka' en 'Le Sacre du Printemps' bekeerde Igor Strawinsky (geb. 1882) zich vrij spoedig en tevens vrij onverwacht tot een zakelijke, doorzichtige stijl, die men – zo men hem dit etiket wenst te geven – neoklassiek kan noemen. Strawinsky zelf acht zijn werken uit deze laatste periode logische gevolgen op zijn eerste scheppingen en wenst van een stilistische ommezwaai niets te weten. Zelfs indien men de mening van de componist over zijn werk aanvaardt, kan men niet ontkennen dat er een wereld ligt tussen 'Petroesjka' en het 'Concerto voor strijkers' van 1946. De componist van het Concerto heeft zijn materiaal zorgvuldig geordend en belijdt uitdrukkelijk zijn principe, dat muziek in geen enkel opzicht buitenmuzikale emoties kan uitdrukken.

Het vakmanschap van het Concerto blijft buiten discussie, het klinkt voortreffelijk en toont tevens een amusante speelsheid in het Rondo, die herinnert aan de parodistische fragmenten uit zijn eerste grote balletten. De vorm van het Concerto richt zich op de bij uitstek klassieke bouwstenen; in zijn samenklanken heeft Strawinsky altijd behoord tot de extremen van deze tijd.

**Joseph Haydn - Symfonie nr. 44 in e kl. t.
('Trauersymphonie')**

Allegro con brio
Menuetto - Allegretto
Adagio
Finale - Presto

De symfonische kunst is ontstaan door de behoefte aan werken, die niet aan het theater gebonden waren en geschikt voor uitvoering op de in het begin der 18e eeuw opkomende openbare concerten.

Haar oorsprong vond zij toch in het theater, namelijk in de (Italiaanse) opera-ouverture, waarvan immers de symfonie een uitbreiding is. Symfonieën in drie delen vindt men nog herhaaldelijk bij Mozart, maar tegelijkertijd lasten de Mannheimers en Tsjechen de meest karakteristieke hofdans van die tijd, het menuet, in, waardoor weer een relatie met de oudere danssuite ontstond. De vier delen, Allegro (al of niet met langzame inleiding), Andante of Adagio, Menuet en Finale vormen nog een verhalend geheel. Pas bij Beethoven zou het menuet tot een grillig, heftig of fantastisch scherzo worden; adagio en scherzo zijn dan de dramatische uitersten, waartussen het eerste allegro en de finale het evenwicht bewaren.

Juist dat menuet bewijst, hoezeer de kunst van die dagen nog hoofs was; ook de openbare concerten werden voornamelijk door adellijke personen bezocht. Maar reeds kondigden zich andere tonen aan. Haydn, de wagenmakerszoon, verloochent nimmer zijn afkomst en slaat vooral in zijn menuetten, die dan meer 'Ländler' of 'Deutsche' zijn, vaak een boerse toon aan; voor zijn vorstelijke broodheren waarschijnlijk niet meer dan een curiositeit, voor hemzelf stellig een realiteit.

Maar ook de dramatische uitdrukkingskracht van het orkest wordt (opnieuw) ontdekt. In 1772 schrijft Haydn een van zijn ernstige symfonieën, bijgenaamd de *Rouwsymfonie*; één, waarin het menuet van een der strengste contrapuntische vormen gebruik maakt (de canon) en waar dus wel iedere gedachte aan een balzaal uitgebannen is. De symfonie is een echte voorbode der romantiek, zoals er in deze crisistijd der Duitse cultuur (gewoonlijk aangeduid met 'Sturm-und-Drang'-periode) wel meer aan te wijzen zijn. Dat deze uitingen karakteristiek zijn voor een tijdvak en niet voor een bepaalde kunstenaar, wordt o.a. bevestigd door het feit, dat zij vrijwel gelijktijdig optreden bij Haydn en Mozart, die 24 jaar in leeftijd verschillen.

Laatste concert in deze serie:

vrijdag 7 juli 1972

Grote Kerk - Monnickendam
20.00 uur

dirigent

David Zinman

solist

Henk Smit, bas

werken van Bach en Händel